

Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

OAS nähtävillä lausuntoja ja mielipiteistä varten 11.4 -11.5.2022

Sisällysluettelo

1	L01 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	2
2	L02 Ilmatieteen laitos	2
3	L03 Suomen Erillisverkot Oy	2
4	L04 Etelä-Pohjanmaan liitto	2
5	L05 Keski-Suomen liitto	3
6	L06 Puolustusvoimat/2. Logistiikkarykmentti	4
7	L07 Luonnonvarakeskus	5
8	L08 Kyyjärven kunta	5
9	L09 Traficom.....	5

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

13.1.2023

Lausunnot

Lausunnon esittäjä	Lausunto kokonaisuudessaan	OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen
1 L01 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	<p>Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus toteaa tässä vaiheessa huomioinaan Kirvesvuoren osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, että siinä on pääosin esitetty ja avattu kaavoituksen tavoitteet ja lähtökohdat, hankkeen aikataulu sekä vaikutusten arvioinnin nivoutuminen osana YVA-prosessia. Sähkönsiirto ja sen alustavakin esittäminen sekä muut suuret hankkeet läheisyydessä ovat myös merkittävä osa kokonaisuutta ja yhteisvaikutuksia.</p> <p>Kirvesvuoren tuulivoimaosayleiskaavan OAS:ssa ei ole kuvattu sähkönsiirtoreittejä hankealueelta Alajärven sähköasemalle. Luonnosvaiheessa kaavaselostuksessa tulee kuvata sähkönsiirtoreitit. Sähkönsiirtoreittien yhteydessä tulee ottaa huomioon Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohje (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) ja siinä esitetyt periaatteet johtojen sijoittamisesta maantien läheisyyteen. Ilmajohtojen ja tien pinnan vähimmäisetäisyytenä on noudatettava väyläviraston antamia määräyksiä. Mikäli voimajohtojen linjausten varrelle sattuu tiedossa olevia tienparannustöitä, joissa esimerkiksi tietä siirretään tai levennetään, on tämä huomioitava johtojen ja rakenteiden sijaintipaikkaa valittaessa. Valitun voimajohtolinjauksen rakenteet tulee myös sijoittaa maanteiden suoja-alueiden ulkopuolelle.</p> <p>Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus lausuu hankkeesta tarkemmin kaavan luonnos ja ehdotusvaiheissa.</p>	<p>Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.</p>
2 L02 Ilmatieteen laitos	<p>Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Kirvesvuoren tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.</p>	<p>Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.</p>
3 L03 Suomen Erillisverkot Oy	<p>Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.</p>	<p>Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.</p>
4 L04 Etelä-Pohjanmaan liitto	<p>Tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan hankealue sijaitsee n. 10,5 kilometrin päässä Etelä-Pohjanmaan maakuntarajasta. OAS:ssa on tunnistettu Etelä-Pohjanmaan voimassa olevat maakuntakaavat ja hankkeen kannalta olennaiset merkinnät 20 km säteellä hankealueesta. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan hankkeen jatkosuunnittelussa on keskeistä tunnistaa ja arvioida yhteisvaikutuksia seudun lukuisten muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Tuulivoimahankkeita on rakenteilla ja suunnitteilla hankkeen vaikutusalueella myös Etelä-Pohjanmaalla. Lisäksi Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksessä on tunnistettu runsaasti potentiaalia uudelle seudullisen mittakaavan tuulivoimatuotannolle maakunnan rajalla. Ratkaisut uusista seudullisen mittakaavan tuulivoimapuistoista tehdään päivitettävänä olevan Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan yhteydessä. Etelä-Pohjanmaan liitto on täydentämässä maakuntakaavan tausta-aineistona toimivaa</p>	<p>Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.</p>

Lausunnon esittäjä	Lausunto kokonaisuudessaan	OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen
	<p>tuulivoimaselvitystä mm. maa- ja merikotkiin, sääksiin, maisemiin ja sähkönsiirtoon liittyvillä selvityksillä sekä Natura-vaikutusten arvioinnilla. Etelä-Pohjanmaan liiton selvitysten tulokset ovat valmistuttuaan soveltuvilta osin myös tuulivoimahankkeiden hyödynnettävissä (huomioiden mm. sensitiivisen lajiaineiston rajoitukset, maakuntakaavan mukainen tarkastelutaso).</p> <p>Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan kiinnittää yhteisvaikutusten lisäksi erityisesti huomiota Natura 2000 -alueisiin kohdistuviin vaikutuksiin ja myös kaukoalueelle, etenkin herkkiin ja arvokkaisiin maisema-alueisiin kohdistuviin maisemavaikutuksiin. Lajistosta hankkeen jatkovalmistelussa on syytä huomioida hankkeen vaikutukset Suomenselän metsäpeurapopulaatioon.</p>	
5 L05 Keski-Suomen liitto	<p>Perhon kunnanhallitus on käynnistänyt Kirvesvuoren alueelle tuulivoimaa koskevan osayleiskaavan laatimisen Energiequelle Oy:n kaavoitusaloitteesta. Hanke sijoittuu Perhon kunnan alueelle, noin 12 km etäisyydelle Perhon kuntakeskuksesta kaakkoon. Perhon kunnan kaava-alueen koko on noin 230 hehtaaria. Hankealue ulottuu myös Kyyjärven kunnan alueelle, minkä vuoksi hankkeesta laaditaan erilliset osayleiskaavat sekä Perhon kunnan että Kyyjärven kunnan alueille. Hankkeesta tehdään YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi samaan aikaan, kun alueelta laaditaan kaavaa.</p> <p>Hankkeessa suunnitellaan enintään 20 tuulivoimalaa, joista kaksi sijoittuu Perhon kunnan alueelle. Voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho 4–10 MW. Kaava-alue on pääosin metsätaloustaloudessa olevaa nuorehkoa metsää ja ojitettua vähäpuustoista suota. Sähkönsiirto hankealueelta valtakunnan verkkoon on suunniteltu toteutettavan uudella 110 kV tai 400 kV voimajohdolla Alajärven sähköasemalle noin 23 kilometriä kaava-alueelta lounaaseen.</p> <p>Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa Kirvesvuoren tuulivoima-alueen Kyyjärven puoleinen alue on osoitettu suurimmaksi osaksi biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Biotalousalueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.</p> <p>Tuulivoima-alueen lounaisosaan ulottuu Keski-Suomen maakuntakaavan Kaakkolamminnevan soidensuojelullisesti arvokas luonnonsuojelualue (SL, nro 123), jolla on kasvillisuus- ja linnustoarvoja. SL-alueen suojelumääräyksen mukaan alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojelumääräys on voimassa, kunnes suojelualue varsinaisesti perustetaan.</p> <p>Kaakkolamminnevan SL-kohde on perustettu Kaakkurin suojelualueen nimellä luonnonsuojelualueeksi vuonna 2020.</p>	

Lausunnon esittäjä	Lausunto kokonaisuudessaan	OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen
	<p>Lisäksi tuulivoima-alueen länsireunaa sivuaa maakuntakaavan ohjeellinen moottorikelkkailureitti ja kulttuuriympäristön vetovoima-alue. Hankealueen välittömälle vaikutusalueelle eteläpuolelle jää maakuntakaavan Pölkin maakunnallisesti arvokas maisema-alue (nro 24). Maakuntakaavamääräyksen mukaan alueella tulee edistää kestävä maatalouden harjoittamista ja alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti.</p> <p>Käynnissä oleva Keski-Suomen maakuntakaavan päivitys, maakuntakaava 2040, käsittelee seudullisesti merkittävää tuulivoiman tuotantoa (tv), hyvinvoinnin aluerakennetta ja liikennettä. Maakuntakaavaluonnos oli nähtävillä 5.5.2022 sakka. Maakuntakaavan 2040 luonnoksessa Kirvesvuoren hankealue sijoittuu pääosin seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon soveltuvaan alueeseen (nro 12, Kirvesvuori).</p> <p>Maakuntakaavaprosessi jatkuu tarvittavilla lisäselvityksillä. Ennen ehdotusvaihetta tehtäviin selvityksiin kuuluvat mm. sähkönsiirron kanta- ja alueverkon kokonais selvitys sekä tuulivoiman maisemavaikutusten toinen vaihe, jossa arvioidaan ja havainnollistetaan merkittävät maisemavaikutukset. Myös kaavan vaatima Natura-arvioinnin tarve ja laajuus täsmentyvät. Lisäselvityksien tulokset otetaan huomioon maakuntakaavaehdotuksessa.</p> <p>Keski-Suomen liitolla ei ole erityistä huomautettavaa Kirvesvuoren tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Liitto pitää osayleiskaavaprosessin kannalta tärkeänä vaikutusten kattavaa selvittämistä niin luontoympäristön, maiseman kuin ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta. Keski-Suomen maakuntakaavan näkökulmasta erityisesti maisemallisiin ja linnustollisiin vaikutuksiin tulee kiinnittää huomiota. Liiton mielestä kaavoitus- ja arviointiprosessissa tulee riittävällä tarkkuudella selvittää voimaloiden määrän, koon ja sijoittumisen sekä sähkönsiirron vaikutukset, jotka kohdistuvat Peuralamminnevan Natura-alueeseen, Kaakkolamminnevan SL-alueen luonnonarvoihin ja Pölkin maisema-alueeseen, sekä ottaa vaikutukset huomioon jatkosuunnittelussa ja -ratkaisussa. Myös maakuntakaavaa varten tehdyt ja tehtävät selvitykset tulee ottaa huomioon osayleiskaavatyössä.</p>	<p>Täydennetään OAS:n kohtaan 5.2, että kyseessä on vireillä oleva maakuntakaava.</p>
<p>6 L06 Puolustusvoimat/2. Logistiikkarykmentti</p>	<p>Puolustusvoimat on osallinen Kirvesvuoren tuulivoimaosayleiskaavan laatimisessa ja lausuu kaavoituksen eri vaiheissa.</p> <p>Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999, 4 a §).</p> <p>Kaavan vaikutusten arviointiin (osallistumis- ja arviointisuunnitelman luku 7) viitaten Puolustusvoimat</p>	<p>Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.</p>

Lausunnon esittäjä	Lausunto kokonaisuudessaan	OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen
	<p>toteaa, että merkittävin ja laaja-alaisin tuulivoimaloista aiheutuva vaikutus kohdistuu puolustusvoimien aluevalvonnassa käyttämiin sensorijärjestelmiin. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän suorittamiselle (Laki puolustusvoimista 551/2007 ja aluevalvontalaki 755/2000). Tuulivoimaloiden vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan arvioidaan perustuen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslauseen.</p> <p>Hankkeelle tulee saada ajantasaisiin hanketietoihin perustuva, myönteinen Pääesikunnan hyväksyttävyytyslause ennen kaavan hyväksymistä. Pääesikunnalta tulee saada uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista, jos hankkeessa toteutettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on suurempi, tuulivoimalat ovat yli 10 metriä korkeampia tai sijoittelu poikkeaa yli 100 metriä hyväksyttävyytyslauseen mukaisista tiedoista. Edellä mainittua pienemmistä muutoksista pyydetään tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.</p>	
7 L07 Luonnonvarakeskus	Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.	Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.
8 L08 Kyyjärven kunta	Kyyjärven kunnalla ei ole lausuttavaa Kirvesvuoren osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.	Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.
9 L09 Traficom	<p>Tuulivoimalat muodostavat lentoesteitä ja siten niiden vaikutus lentoliikenteeseen ja -turvallisuuteen tulee selvittää. Tuulivoimalat on varustettava lentoestevaloin voimalan kokonaiskorkeuden mukaisesti. Lentoestevalojen toteuttamisratkaisut on kuvattu Traficom ohjeessa tuulivoimaloiden päivämerkintään, lentoestevaloihin sekä valojen ryhmytykseen, https://www.traficom.fi/fi/asioi-kanssamme/hae-lupaa-lentoesteelle</p> <p>Kirvesvuoren tuulivoimapuiston suunnittelualue sijoittuu Jyväskylän lentoaseman lähestymisaleelle (CTA). Tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnissa alueelle mahdollisesti asetettu korkeusrajoitus on selvitettävissä Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n aineistosta, https://www.fintraffic.fi/fi/ans/korkeusrajoitukset-paikkatietoaineistona. Tuulivoimaloille suunniteltavien alueiden osalta suurin sallittu estekorkeus on syytä selvittää arviointiaineistossa maankäytön jatkosuunnittelua varten.</p> <p>Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloiden on monissa tapauksissa todettu vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun maanpäällisissä TV-lähetysverkoissa. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun.</p>	Palautteen johdosta OAS-aineistoa ei ole tarpeen muuttaa tai täydentää.

Sitowise Oy, Timo Huhtinen

13.1.2023

Lausunnon esittäjä	Lausunto kokonaisuudessaan	OAS:n muutostarve ja palautteen muu huomioiminen
	<p>Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.</p> <p>Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Pienilläkin muutoksilla tuulivoimaloiden sijoittelussa voi olla ratkaiseva merkitys alueen radiojärjestelmien toimintaan. Jo olemassa olevia TV- ja radiolähetysasemia ja raskaita, 200-300 metrin korkuisia mastoja ei voida siirtää. Siksi eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa.</p> <p>On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.</p>	

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ei saatu mielipiteitä.